

สรุปผลงาน 4 ปีกระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานภายใต้การนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน (พลตำรวจเอก อดุลย์ แสงสิงแก้ว) ได้ดำเนินการกิจสอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ในด้านความมั่นคงด้วยการสร้างมั่นคงอยู่ดีมีสุขในภาคแรงงาน เช่น การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าว และแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้วยการยกระดับผลผลิตทางการผลิตของปัจจัยแรงงาน เช่น การพัฒนาและจัดหาแรงงานรองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้วยการพัฒนาทักษะฝีมือให้แรงงานมีสมรรถนะสูง หรือ Super worker ด้านการสร้างโอกาสและการเสมอภาคทางสังคมด้วยการสร้างให้แรงงานของประเทศมีหลักประกันในการทำงานและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียม เช่น การเพิ่มศักยภาพผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ และความมั่นคงในชีวิต การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และการพัฒนาสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการ และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐด้วยการพัฒนาศักยภาพการให้บริการด้านแรงงานที่สะดวก รวดเร็ว และตอบสนองความต้องการของประชาชน

ทั้งนี้ หากสรุปผลการดำเนินงานในห้วง 4 ปีของกระทรวงแรงงาน ภายใต้การนำของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี มีผลงานที่สำคัญ ดังนี้

1. ส่งเสริมคนไทยมีงานทำ

1) จัดตั้งศูนย์บริการจัดหางานเพื่อคนไทย (Smart Job Center) 87 แห่ง ส่งเสริมการมีงานทำทั้งในและต่างประเทศ มีผู้สมัครงาน จำนวน 2,636,475 คน ตำแหน่งงาน จำนวน 2,007,502 อัตรา บรรจุงาน จำนวน 1,332,984 คน คิดเป็นร้อยละ 50

2) โครงการประชารัฐ รวมพลัง สร้างยูวแรงงาน เพื่อส่งเสริมการมีงานทำให้แก่นักเรียน นักศึกษา ช่วงปิดภาคเรียน หรือช่วงว่างจากการเรียน มีสถานประกอบกิจการเข้าร่วมโครงการ 1,151 แห่ง นักเรียน นักศึกษาประสงค์จะทำงาน 34,829 คน และได้เข้าทำงานในสถานประกอบกิจการ 32,938 คน สร้างรายได้ประมาณ 426,876,480 บาท

3) จัดตั้ง “ศูนย์ที่นี่ยมีงานทำ” (Job Ready Center : JRC) เพื่อส่งเสริมการจ้างงานบัณฑิตที่ยังไม่มีงานทำในพื้นที่ 11 จังหวัดนาร่อง และกระทรวงแรงงานได้ทำข้อตกลง (MoU) ร่วมกับบริษัท ไลน์คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด และบริษัทจัดหางาน สเกาท เอาร์ท จำกัด เปิดตัว LINE JOBS เพิ่มช่องทางการหางานและสมัครงานผ่านแอปพลิเคชัน Line รวมผู้ใช้บริการทั้ง 3 ช่องทาง 348,402 คน

4) โครงการประชารัฐ ร่วมสร้างงาน สร้างอาชีพผู้ต้องขัง โดยได้มีการนำชิ้นงานเข้าไปผลิตในเรือนจำ และการฝึกทักษะอาชีพในสถานประกอบกิจการ จำนวน 25,397 คน และเตรียมความพร้อมก่อนพ้นโทษ จำนวน 5,498 คน

5) โครงการเพิ่มศักยภาพผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนสวัสดิการแห่งรัฐ “เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้และความมั่นคงในชีวิต” ประกอบด้วย 2 กิจกรรมได้แก่ (1) กิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอาชีพ หลักสูตรฝึกอาชีพเร่งด่วนช่างเอนกประสงค์ (ช่างชุมชน) จำนวน 25,035 คน (2) กิจกรรมการฝึกอาชีพเสริมเพื่อการมีงานทำหรือการประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 411,294 คน

6) กิจกรรมติดตั้ง Job Box จำนวน 500 ตู้ทั่วประเทศ เพื่อสร้างโอกาสในการมีงานทำให้แก่ผู้มีรายได้น้อย มีผู้ประสงค์จะมีงานทำแบบมีนายจ้าง จำนวน 34,949 คน และประสงค์รับงานไปทำงานที่บ้าน จำนวน 33,727 คน

7) การจัดหางานให้คนพิการมีงานทำ สานพลังประชารัฐ “เปลี่ยนภาระเป็นพลัง” โดยได้ขึ้นทะเบียนคนหางาน จำนวน 18,235 คน บรรจุงานแล้ว 9,762 คน มีผู้ขึ้นทะเบียนขอใช้สิทธิตามมาตรา 33 และมาตรา 35 จำนวน 36,042 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 24,173 คน

8) ขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ โดยสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่ต้องการประกอบอาชีพหรือทำงาน จำนวน 20,444 คน ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ 3,213 คน

9) ส่งเสริมแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ ดำเนินการจัดส่งคนงานไทยไปทำงานต่างประเทศ จำนวน 454,222 คน มีรายได้ส่งกลับ จำนวน 457,226 ล้านบาท จัดทำความร่วมมือเพื่อขยายตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศแบบรัฐต่อรัฐกับประเทศปลายทาง เช่น ประเทศอิสราเอล สาธารณรัฐเกาหลี และประเทศญี่ปุ่น เพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำในต่างประเทศ และช่วยลดค่าใช้จ่ายให้แก่คนงาน รวมทั้งเป็นการป้องกันปัญหาการหลอกลวงคนงานไปทำงานต่างประเทศ จำนวน 44,297 คน

2. การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว

กระทรวงแรงงาน ได้มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาการขาดแคลนแรงงานระดับล่าง ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจภาพรวม รวมทั้งเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาด้านอาชญากรรม รวมถึงด้านความมั่นคงของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2557 ได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 70/2557 ลงวันที่ 25 มิถุนายน 2557 มีผลการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย 3 สัญชาติ (เมียนมา ลาว และกัมพูชา) ตั้งแต่วันที่ 26 มิถุนายน – 31 ตุลาคม 2557 จำนวน 1,626,235 คน เป็นแรงงานต่างด้าว จำนวน 1,533,675 คน เป็นผู้ติดตามจำนวน 92,560 คน ต่อมาได้มีการมีมติคณะรัฐมนตรีอีกหลายฉบับให้มีการต่ออายุใบอนุญาตทำงาน ขยายเวลาต่ออายุใบอนุญาตทำงาน และจดทะเบียนใหม่

นอกจากนี้ กระทรวงแรงงาน ยังได้มีบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) การนำเข้าแรงงานต่างด้าวตาม MoU ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ได้อย่างยั่งยืน โดยจากการดำเนินงานที่ผ่านมา มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานตาม MoU รวมทั้งสิ้น 677,589 คน

2) การพิสูจน์สัญชาติ กระทรวงแรงงานได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการการบริหารจัดการเพื่อการทำงานของคนต่างด้าว (ศปก.บต.) มีแรงงานต่างด้าวผ่านการพิสูจน์สัญชาติ รวมทั้งสิ้น 1,229,156 คน

3) การสแกนม่านตา (Iris scan) ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 49/2560 กำหนดให้มีระบบการพิสูจน์ตัวบุคคลของแรงงานต่างด้าว โดยเริ่มดำเนินการกับแรงงานต่างด้าวในภาคประมงและแปรรูปสัตว์น้ำใน 22 จังหวัดชายทะเล ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูล และสแกนม่านตาของแรงงานต่างด้าวภาคประมงแปรรูปสัตว์น้ำ และต่อเนื่องประมง รวมทั้งสิ้น 171,128 คน

4) จัดตั้งศูนย์ประสานแรงงานประมง 22 จังหวัดชายทะเล โดยได้อบรมความรู้ความเข้าใจ และได้รับคำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับการทำงานของแรงงานต่างด้าวในกิจการประมง หรือได้รับรู้การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน ตามภารกิจของศูนย์ประสานแรงงานประมง รวมทั้งสิ้น 553,995 คน

5) จัดตั้งศูนย์แรกรับเข้าทำงานและสิ้นสุดการจ้าง 4 แห่ง ณ จังหวัดตาก หนองคาย สระแก้ว และมุกดาหาร เพื่อคัดกรองแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ก่อนอนุญาตให้เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศ โดยมีแรงงานต่างด้าวได้รับการอบรม และรับใบอนุญาตทำงาน จำนวน 503,950 คน

3. พัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อรองรับนโยบาย Thailand 4.0

1) ดำเนินการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน 257,190 คน เพื่อรองรับการยกระดับฝีมือแรงงานไทยให้มีศักยภาพพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งในและต่างประเทศ

2) ฝึกอบรมฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับ Thailand 4.0 จำนวน 578,893 คน ภายใต้โครงการต่าง ๆ ได้แก่ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานรองรับประชาคมอาเซียน โครงการเพิ่มศักยภาพแรงงานรองรับ Thailand 4.0 โครงการฝึกอบรมฝีมือแรงงานในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

3) โครงการเพิ่มผลิตภาพแรงงานไทย พัฒนาผลิตภาพแรงงานในสถานประกอบกิจการ จำนวน 700 แห่ง ลูกจ้าง 75,500 คน ลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตเป็นมูลค่า 5,004 ล้านบาท

4) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบกิจการดำเนินการฝึกอบรมฝีมือแรงงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545 จำนวน 16,465,117 คน

5) การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้กลุ่มเป้าหมาย เช่น ผู้ยากจน ผู้ด้อยโอกาส วิสาหกิจชุมชน และผู้มีรายได้น้อย จำนวน 70,834 คน คน ซึ่งสามารถสร้างรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 4,800 บาท/เดือน รวมถึงการฝึกอบรมฝีมือแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ จำนวน 35,036 คน ซึ่งสามารถสร้างรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 7,000 บาท/เดือน

นอกจากนี้ ได้มีการจัดตั้ง 12 สถาบันเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อเป็นศูนย์ฝึกอบรมฝีมือแรงงานด้านเทคโนโลยีขั้นสูง ตามจุดเน้นของแต่ละพื้นที่ โดยได้ฝึกอบรมฝีมือแรงงานขั้นสูง เพื่อรองรับอุตสาหกรรมอนาคตในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 แล้ว จำนวน 10,148 คน รวมทั้งจัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ (Automotive Human Resource Development Academy : AHRDA) ขึ้น เพื่อเป็นสถาบันหลักในการพัฒนาบุคลากรในด้านอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนอะไหล่ยานยนต์ และในปี 2562 ได้จัดตั้งศูนย์บริหารแรงงานเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อจัดหาและพัฒนาแรงงานรองรับ 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายและอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง สามารถจัดหางานได้ 11,027 อัตรา จากเป้าหมาย 14,767 อัตราตามความต้องการของสถานประกอบการ

4. ค้ำครองและขยายสิทธิประโยชน์ และสร้างระบบประกันทางสังคม

1) การเพิ่มสิทธิประโยชน์ประกันสังคม กระทรวงแรงงาน โดยสำนักงานประกันสังคม ได้ดำเนินการเพิ่มสิทธิประโยชน์ประกันสังคมในหลายประการ เช่น การเพิ่มสิทธิประโยชน์ยาราคาสูง 4 ชนิด กรณีโรคที่รุนแรงและมีค่าใช้จ่ายสูง การเพิ่มวงเงินสำหรับการผ่าตัดเตรียมเส้นเลือดเพื่อการฟอกไตหรือวางท่อรับ-ส่งน้ำยาล้างช่องท้อง เพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีคลอดบุตรจากการเบิกได้ไม่เกิน 2 ครั้ง เป็นไม่จำกัดจำนวนครั้ง ปรับปรุงสิทธิประโยชน์กรณีทันตกรรม (ถอนฟัน อุดฟัน ขูดหินปูน และผ่าฟันคุด) จากเดิม 600 บาท เป็น 900 บาทต่อปี เพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรค ตรวจสุขภาพประจำปี ปรับปรุงหลักเกณฑ์การจ่ายค่าบริการทางการแพทย์กรณีการรักษาโรคมะเร็ง 10 ชนิดที่ไม่สามารถและความจำเป็นต้องรักษาด้วยยาเคมีบำบัดหรือเคมีบำบัดและ/หรือรังสีรักษาให้สามารถเบิกได้ไม่เกิน 5,000 บาท/ปี เป็นต้น

2) คินสิทธิให้ผู้ประกันตนตามมาตรา 39 ที่สิ้นสภาพ ให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบประกันสังคมได้อีกครั้ง โดยมีจำนวนผู้มีสิทธิ 777,228 คน ได้ติดตามแล้ว 777,228 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ในจำนวนนี้ มีผู้กลับสู่ระบบประกันสังคมตามมาตรา 39 จำนวน 363,242 คน และไม่ขอคืนสิทธิ 413,986 คน (เนื่องจากเป็นผู้ประกันตนมาตรา 39/มาตรา 40/สิทธิอื่น ๆ เช่น รับสวัสดิการแห่งรัฐ กองทุนเงินออมแห่งชาติ/เหตุอื่น ๆ เช่น ประสงค์รับบำเหน็จ ไม่มีเงินส่ง)

3) พัฒนาและเพิ่มช่องทางการชำระเงินผ่านระบบธนาคารและหน่วยบริการอื่นที่เป็นตัวแทนในหลายช่องทาง ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ 12 แห่ง และหน่วยบริการอื่น ๆ 6 แห่ง รวมถึงการพัฒนาแอปพลิเคชันบนมือถือเพื่อให้บริการข้อมูลประกันสังคม และตรวจสอบสิทธิประโยชน์ของผู้ประกันตน

4) สร้างหลักประกันสังคมให้แก่แรงงานนอกระบบ ให้เข้าสู่ระบบประกันตนตามมาตรา 40 เพื่อให้แรงงานนอกระบบมีหลักประกันความมั่นคงในชีวิต โดยมีแรงงานนอกระบบขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน มาตรา 40 จำนวน 2,872,336 คน

5. คຸ້ມຄອງสิทธิประโยชน์ของลูกจ้าง นายจ้าง และแรงงานต่างด้าว

1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าแรงงานผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยได้ตรวจแรงงานในสถานประกอบกิจการที่เสี่ยงต่อการใช้แรงงานเด็ก แรงงานบังคับ แรงงานขัดหนี้ และการค้ามนุษย์ ด้านแรงงาน จำนวน 5,247 แห่ง ลูกจ้าง 381,591 คน นอกจากนี้ ได้ตรวจแรงงานประมง ณ ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้า-ออก (PIPO) ในพื้นที่ 22 จังหวัด จำนวน 32 ศูนย์ และตรวจแรงงานประมงทะเลขณะทำการประมง จำนวน 4,023 ลำ ลูกจ้าง 51,007 คน

2) ความปลอดภัยในการทำงาน การคุ้มครองแรงงาน แรงงานสัมพันธ์

- ด้านความปลอดภัยในการทำงาน ได้ดำเนินการตรวจ และกำกับดูแลสถานประกอบกิจการ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจให้ปฏิบัติตามกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ขึ้นพื้นฐาน 57,688 แห่ง ลูกจ้าง 3,553,090 คน และด้านเทคนิควิชาการ 6,369 แห่ง ลูกจ้าง 621,503 คน

- ด้านสิทธิมนุษยชน ได้ปรับปรุงกฎหมายในการคุ้มครองแรงงานหลายฉบับ เช่น กฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานในงานเกษตรกรรม พ.ศ. 2557 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6) เป็นต้น นอกจากนี้ ได้ตรวจแรงงานในระบบ 158,392 แห่ง ลูกจ้าง 5,442,291 คน ตรวจแรงงานนอกระบบ 11,752 แห่ง ลูกจ้าง 122,739 คน

- ด้านแรงงานสัมพันธ์ เสริมสร้างความร่วมมือในสถานประกอบกิจการให้มีการบริหารแรงงานสัมพันธ์ ด้วยระบบทวิภาคี 46,017 แห่ง ลูกจ้าง 2,677,282 คน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง

- ด้านสวัสดิการแรงงาน สนับสนุนให้สถานประกอบกิจการจัดสวัสดิการนอกเหนือกฎหมายกำหนด มีสถานประกอบกิจการได้รับการส่งเสริมสวัสดิการได้รับการส่งเสริมสวัสดิการ เพื่อแรงงาน ครอบครัว และสังคม จำนวน 43,069 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 2,209,193 คน และได้จัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็กในสถานประกอบกิจการ 12 แห่ง จัดตั้งมมนมแม่ในสถานประกอบกิจการ 660 แห่ง ลูกจ้างได้รับประโยชน์ 4,258 คน

3) การป้องกันและแก้ไขปัญหาการหลอกลวงแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศ โดยประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการหางานทำอย่างถูกวิธี ความรู้เกี่ยวกับพฤติการณ์ในการหลอกลวงคนหางานของสาย/นายหน้าจัดหางาน รวมทั้งสิ้น 4,615,805 คน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ยังได้ลงปฏิบัติงานในพื้นที่ตามโครงการคุ้มครองคนหางานเชิงรุกในพื้นที่เสี่ยง (เคาะประตูบ้าน) ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ที่มีการหลอกลวงสูง จำนวน 42,830 คน รวมทั้งได้สร้างเครือข่ายชุมชนร่วมรณรงค์ป้องกันการหลอกลวงและลักลอบไปทำงานต่างประเทศ โดยจัดประชุม/อบรมแก่ผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้สนใจจะไปทำงานต่างประเทศ คนหางาน จำนวน 308,399 คน

6. สร้างการยอมรับระดับสากล

- 1) ประเทศไทยติดอันดับ 4 ของโลก ที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุด
 - 2) ได้รับการปรับอันดับสถานการณ์การค้ามนุษย์จาก Tier 2 Watch List เป็น Tier 2 ดีที่สุดในรอบ 8 ปี
 - 3) ได้รับการจัดอันดับให้เป็นประเทศที่มีความสำเร็จมาก (Significant Advancement) ซึ่งเป็นระดับสูงสุด เรื่องจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย เป็นปีที่ 2 ต่อเนื่องกัน
 - 4) เป็นเจ้าเหรียญทองการแข่งขันฝีมือแรงงานอาเซียน ครั้งที่ 12
 - 5) ปลอดใบเหลืองจาก EU
 - 6) การกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยได้มีการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในอัตราสูงสุด 330 บาทต่อวัน มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2561 ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10 จากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน เมื่อปี 2555
-